

ใจอ่อนแอ

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “พระ”

กราบนมัสการหลวงพ่อกับที่เคารพ

๑. หนูขอรับกวนถามหลวงพ่อกับเรื่องพระค่ะ พอดีหนูรู้จักกับพระองค์นี้มาตั้งแต่ท่านบวช เณรเพราะเป็นเพื่อนกับลูกชายหนู แต่ท่านเป็นพระมหานิกายอยู่วัดปฏิบัติธรรมที่ดำเนินฯ ค่ะ ท่านเคยถามว่า ท่านต้องการแสวงหาที่สัปปายะที่วัดหลวงพ่อกับ ท่านก็ถาม แต่หนูไม่รู้จะพาท่าน มาที่วัดหลวงพ่อกับได้หรือเปล่า เพราะว่าท่านไม่ใช่ธรรมยุต ขอเมตตาหลวงพ่อกับตอบหนูด้วยนะคะ

๒. ตอนนี้อยู่ลูกชายอายุครบบวชแล้ว หนูกับลูกก็เป็นลูกศิษย์หลวงพ่อกับมาหลายปีแล้ว แต่ว่าลูกหนูเขาบอกว่าเขาไม่กล้าบวชที่วัดหลวงพ่อกับเพราะกลัวปฏิบัติไม่ได้แล้วจะเป็นบาป เขาจะไปบวชที่วัดบ้าน หนูก็ทะเลาะกับเขาอีกว่า ทำไมพบพระแท้แล้วจะหนีไปหาพระเทียมอีก ลูก ทำผิดหรือเปล่านั้น เพราะว่าถ้าหนูถามคำถามไม่เหมาะสม หนูกราบขอขมาหลวงพ่อกับด้วยค่ะ

ตอบ : อันนี้พูดถึงความวิตกกังวลระหว่างแม่กับลูก เวลาแม่ แม่ก็มีความปรารถนาดี มีความ ต้องการดีทั้งนั้นนะ แต่ความปรารถนาดี ความต้องการดีของแม่ก็เป็นความคิดอันหนึ่ง ที่นี้เวลา ลูก ลูกเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ แค่มาวัดมาวาระ ไปวัดไปวามันก็เป็นบุญกุศลแล้วแหละ

เวลาเรามีลูกมีเด้าของเรา เราก็ต้องการให้ลูกเด้าเป็นคนดี ถ้าลูกเด้าเป็นคนดี เวลา เข้าถึงเรื่องศาสนา พระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนถึงความเป็นคนดี แม่กับลูกกตัญญู กตเวทิต์ แม่กับลูกคุยกันได้ อันนี้เป็นบุญกุศลแล้ว

เวลาแม่กับลูก ลูกเวลาโตขึ้นมามันก็คบเพื่อนของมัน เวลาเราเลี้ยงลูกเลี้ยงเต้าของเรา ลูกเต้าของเราตอนเด็กเล็กๆ เราก็ดูแลเขา ไร่เลี้ยงสา มันอาศัยพ่อแม่มันก็เป็นที่น่ารัก เวลาโตขึ้นมามันคบเพื่อนคบฝูงขึ้นมา โอ้ย! เป็นเรื่องที่น่าปวดหัวทั้งนั้นนะ

การครองเรือนมันแสนยาก การครองเรือนนะ การครองเรือนการครองหัวใจของเรา เราต้องครองหัวใจของเรา ยังต้องครองหัวใจของคู่ครองของเรา พอคู่ครองของเรา เราต้องครองใจลูกหลานของเรา เห็นไหม ครองใจๆ ครองใจคือการสื่อสารไง คือการสื่อสาร คือการชักนำ คือการทำให้เป็นคนดีไง พอกำไรเป็นคนดี การครองเรือนนี้เป็นเรื่องแสนยาก

ที่นี้พอเป็นเรื่องแสนยากขึ้นมาแล้ว เราเกิดเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนากล่อมเกล้าจิตใจของชาวพุทธเราไง ถ้ากล่อมจิตใจของชาวพุทธเรา ถ้าเราพาเข้าวัดเข้าวาแล้วเรายกกันรู้เรื่อง นั่นก็เป็นบุญกุศลอันหนึ่ง

แล้วเวลาเขาเป็นคนดีแล้ว เวลาถ้าเขาจะบวชจะเรียน ถ้าเขาจะบวชจะเรียน ถ้าเขาบวชเรียน ถ้าที่ไหนถ้าเป็นประโยชน์กับเขาได้มันก็เป็นประโยชน์อันหนึ่ง แล้วถ้าหัวใจเขาพัฒนาขึ้นมา เขาจะหาครูบาอาจารย์ที่ดี ถ้าครูบาอาจารย์ที่ดี ครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติมันเป็นเป้าหมายไป

เวลาเทศน์กรรมฐานๆ เทศน์กรรมฐาน ท่านสอนให้มีสติให้มีปัญญา ให้มีสติปัญญา ปัญญาคืออะไร ปัญญาคือพาตัวเรารอดไป รอดจากสังขมไป สังขมที่มนุษย์กินมนุษย์ไง ถ้ามีสติมีปัญญาเอาตัวรอดได้ เอาตัวรอดแล้วไม่เอาตัวรอดเปล่านะ เอาตัวรอดแล้วเรายังเป็นผู้นำที่ดี เป็นที่ปรึกษา เป็นที่คอยชักนำสังขมให้สังขมเป็นสังขมที่ดี นี่พูดถึงว่าถ้ามีสติมีปัญญา แล้วถ้าคนมีอำนาจวาสนามากขึ้น เขาอยากจะประพฤติปฏิบัติให้พ้นจากทุกข์ ถ้าพ้นจากทุกข์ ในฆราวาส ฆราวาสที่จะประพฤติปฏิบัติให้พ้นจากทุกข์เขาก็ขวนขวายของเขา

เราเป็นฆราวาสนะ เราต้องมีสัมมาอาชีวะหน้าที่การงานของเราเพื่อเลี้ยงชีวิต เลี้ยงชีวิตแล้วเราต้องประพฤติปฏิบัติไป แต่ถ้าเริ่มต้นขึ้นมาเราก็แสวงหา ก็เลี้ยงปากเลี้ยงท้องให้มี

สัมมาอาชีวะ มีอาชีพของเรา เวลาโตขึ้นมาแล้ว ชีวิตก็เป็นแค่นี้ เวลาจะปฏิบัติก็ปฏิบัติตอนแ
ตอนเฒ่า ตอนแก่เฒ่าเข้าวัดเข้าวา ก็ประพฤติปฏิบัติไป หาทรัพย์สมบัติของใจ เวียนว่ายตายเกิด
ในวัฏฏะให้มีทรัพย์สมบัติของมันไป นี่พูดถึงว่าถ้าใจมันพัฒนาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา

แต่ถ้าใจมันยังไม่พัฒนาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา เขาเกิดเป็นมนุษย์เกิดมาพบ
พระพุทธศาสนา ถ้าเขาจะบวชจะเรียนที่วัดไหนมันก็สมควรนะ ที่วัดไหนนะ ก็มันเป็นความ
สะดวก เป็นความสะดวกของเขา แต่เนี่ยความคิดของเราไง ความคิดของแม่ แม่ก็อยากจะให้มา
บวชกับวัดหลวงพ่อ ใ้ลูกชายก็บอกว่ามาบวชกับวัดหลวงพ่อก็คงจะปฏิบัติไม่ได้ ถ้าปฏิบัติ
ไม่ได้

แต่ถ้าเด็กใจ เด็กบางที่ ที่นี้ปีทั้งปีจะมีพระมาบวชเยอะแยะ จะมีพ่อแม่พามาบ้าง ใ้ลูก
บางที่ลูกมาเองนะ ลูกชวนชวายเป็นเอง ใ้ลูกชวนชวายเป็นเอง ลูกอยากปฏิบัติ ใ้พ่อแม่ก็บอก
ว่า แหม! วัดข้างบ้านก็ได้ แหม! ทำไมมันต้องยุ่งุ่นวายขนาดนี้

มี เวลาเขาพามาฝากนะ บางที่พามาฝาก ใ้ลูกหลานจะมาบวช บวชให้พ่อแม่ที่ไหนก็
ได้ บวชที่นั่นนะ เว้นไว้แต่บวชวัดหลวงพ่อไม่เอา บวชที่ไหนก็ได้ แต่ถ้าวัดหลวงพ่อไม่เอา มัน
กลัวลำบากมันไง ขนาดจะบวชนะ ขนาดวัดบ้านเขากินสองมือสามมือก็ยังวิตกกังวลเลยว่า
จะอยู่ได้หรือไม่ได้ แหม! จะพามาบวชอย่างนี้มันทรมาณกันเกินไป

แต่เด็กบางคนมันชวนชวายเป็นนะ เด็กมันชวนชวายเป็นเองแล้วพาพ่อแม่มา เพราะ
ธรรมดาจะบวช พ่อแม่ก็ต้องอนุญาตไง เขาก็มาที่นี้ แล้วเราก็ให้เด็กไปคุยกับพระไป ใ้โห!
พ่อแม่เขาอยู่กับเรา เขาบ่นอดแอดๆ บ่นน่าดูเลย มันยุ่ง มันวุ่นวาย บวชที่ไหนก็ได้ แหม! ทำไม
ต้องมาบวชไกลขนาดนี้ โห้ย! ลำบากลำบากไปหมดนะ แล้วเขาก็บวช พอบวชเสร็จแล้วพ่อแม่
เขาก็มาเยี่ยมเป็นครั้งเป็นคราว เดียวนี้พ่อแม่มาบ่อยเลย เห็นไหม

เวลาเข้ามาสัมผัสแล้ว ใ้กรณีอย่างนี้มันเป็นกรณีที่ว่าวุฒิภาวะของจิต จิตนิสัยของ
จิตที่มันมีกำลังมากน้อยแค่ไหน ความเห็นของเขานะ ใ้เนี่ยพูดถึงความเห็น ความเห็นมันเป็น

เรื่องจิตนิสัย แล้วที่นี้ความเห็นแล้วมันก็แบบว่าเป็นไปตามวัย ใ้ลูกมันก็ว่าตัวเองจะได้หรือไม่ได้ ใ้แม่ไม่ได้ทำก็บอกไม่ได้ ดีที่สุด เจอพระแท้ ไปพระเทียมอะไร ก็ว่าไปนั้นนะ

ก็เอ็งไม่ได้ทำ เอ็งไม่ลำบาก ลองเอ็งลำบาก เอ็งจะทนไหวหรือเปล่า แต่ถ้ามันเป็น ความขวนขวายของหัวใจนะ ใ้กรณีนี้เราต้องคิด ต้องเห็นใจเขาใจเราไป

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านเทศนาว่าภรรษา เทวดาถาม “ควรทำบุญที่ ไหน”

“ควรทำบุญที่เธอพอใจ”

เราฟังแล้ว เทศน์ทุกวันเรื่องอย่างนี้ “เธอควรทำบุญที่เธอพอใจ” คำว่า “พอใจ” มัน ยอมรับแล้วมันทำได้ ถ้ามันไม่พอใจนะ มันก็คิดมันขวาง มันไม่พอใจ มันไม่เอาหรอก

“ควรทำบุญที่ไหน”

“ควรทำบุญที่เธอพอใจ” ที่พอใจจริงๆ ทำนะ รีบๆ ทำ เพราะเดี๋ยวกิเลสมันหาเรื่อง ฆูนก็ ไม่ดี นี่ก็ไม่ดี ไม่ถูกต้องไปสักเรื่องหนึ่ง กิเลสมันไม่มีใครใหญ่กว่ามันหรอก แล้วถ้ามันลงที่ไหน มันพอใจที่ไหนนะ เอาที่นั่นเลย

แล้วท่านก็ถามว่า “แล้วถ้าน้ำหนักละ บุญกุศลมากน้อยอย่างไรละ”

โธ้ย! ถ้าอย่างนี้ท่านพูดอีกเรื่องหนึ่งเลย นี่พระพุทเจ้าพูดเองนะ อยู่ในพระไตรปิฎก “ควรทำบุญที่เธอพอใจ” เธอพอใจที่ไหนรีบๆ ทำเสีย เพราะกิเลสมันร้ายกาจนัก เดี่ยวมันก็หา เหตุผลโต้แย้งจนไม่พอใจอยู่วันยังค่ำนะ

แล้วถ้าเอาเหตุเอาผลกันละ เอาบุญกุศลละ

อย่างนี้เป็นวิทยาศาสตร์แล้ว วิทยาศาสตร์มันเป็นที่เนื่อนาบุญของโลก ถ้าเนื่อนาที่ดี ดินดี น้ำดี หวานพีชไปแล้วมันจะดี ถ้าดินมันไม่ดี ดินมันแห้งแล้ง ดินมันไม่สมบูรณ์ ให้ผลผลิต มันก็น้อย แล้วถ้าไปหวานพีชบนลานหินที่ไม่มีดินเลย พีชมันจะงอกขึ้นมาไม่ได้ นี่พระพุทเจ้า เปรียบเทียบอย่างนี้ละถ้าจะเลือกเนื่อนาบุญนะ นี่คนที่ฉลาดเขาจะขวนขวายของเขา

เราเคยอยู่กับหลวงตา มันมีคนไปทำบุญไกลๆ ไปทำบุญกับหลวงตา เขากถามกัน “ทำไมเชิงต้องมาทำถึงที่นี้ล่ะ ทำไมเชิงต้องไป่วนวายกัน” ไปถามผู้เฒ่า ผู้เฒ่าบอกว่า “ของเรา มีน้อย เราต้องเลือกที่นาของเรา”

ไอ้คนที่เขาคิดได้นะ เขาชวนชวายเป็นเขา เขาทำของเขา ไอ้คนที่คิดไม่ได้นะ แม้แต่มัน จะเสียสละมันยังเสียสละไม่ได้เลย

แล้วเวลามันก็ย้อนกลับมา เวลาหลวงตาท่านทำโครงการช่วยชาติฯ เวลาท่านพูดเลย นะ ลูกศิษย์ลูกหาที่ทำบุญกับท่านด้วยเต็มหัวใจนะ ท่านบอกว่า เงินทองไม่ใช่ของหาง่ายๆ นะ มันไม่ใช่จะทำจะตักที่ไหนก็ได้ เวลาจะทำบุญกุศลทำแต่พอประมาณ ไอ้ที่เราพูดๆ นี่เราพูดถึง คนที่ไม่ได้ทำ ไอ้คนที่มันมีศรีสุข มันมีน้ำมหาศาลเลย แต่มันตระหนี่ถี่เหนียวของมัน มันปิด ก๊อกไว้ มันไม่เคยเปิดให้ใครเลย

ท่านพูด ท่านพูดตรงนั้น ท่านพูดถึงคนที่มีกำลัง คนที่มีความสามารถที่จะช่วยใครได้ ควรจะแจกจ่ายคนอื่นบ้าง แต่เวลาพูดไป คนนั่งในศาลาไซ้ไหม คนมันเยอะไซ้ไหม ไอ้คนที่จิตใจ เป็นธรรมมันก็เห็นครูบาอาจารย์ท่านชวนชวายเป็น ก็รีบทุ่มเทาๆ ท่านก็เห็นใจนะ

พอเห็นใจ ท่านบอกว่า น้ำทำนี่นะ เงินทองมันของหายาก จะทำอะไรก็พอประมาณ ไม่ ต้องมากนักหรอก แต่ที่ท่านพูดอยู่นี้ท่านพูดถึงคนที่ไม่ทำฯ คนที่ไม่ทำเขามีกำลังจะช่วยคนอื่น ได้มันไม่ช่วย นี่ท่านพูดถึงคนคนนั้น ท่านพูดถึงคนที่มันไม่ทำ ที่ท่านเทศนาว่าการท่านพยายาม แจะไอ้คนที่มันมีแล้วมันเก็บซ่อนไว้นะ แต่ไอ้คนที่มันมีแล้ว ทำแล้วๆ ก็ควรจะพอประมาณตน

หลวงตาท่านพูดเอง เวลาจะกลับจากสวนแสงธรรม ท่านจะพูดวันท้ายๆ แล้วเวลาวัน สูดท้าย วันจะกลับนะ “เราทำให้ลูกศิษย์เราบอบช้ำ เราทำให้ลูกศิษย์เราบอบช้ำ”

คำว่า “บอบช้ำ” นะ แต่ก็บุญของเขา แต่ก็เจตนาของเขา เป็นความบริสุทธิ์ผุด ผ่องของเขา แต่มันก็บอบช้ำ เห็นไหม

เราจะบอกว่า เรื่องของกรรมมันกว้างขวางยิ่งใหญ่นัก แต่เรื่องของโลก เรื่องของโลกมัน ก็มีความจำเป็นใช่ไหม มีความจำเป็นต้องใช้ต้องสอย

เราอยู่ทางโลกและทางธรรม ถ้าเป็นธรรม เป็นบุญกุศล เป็นเรื่องของธรรม ถ้าเป็นเรื่อง ของโลกนี่เป็นเรื่องของโลก นี่เราพูดถึงอำนาจวาสนาของคน ความรู้สึกนึกคิดของคน จิตใจ กว้างขวาง จิตใจคับแคบสิ่งต่างๆ มันร้อยแปด

ฉะนั้น เวลาจะพูดถึงคนมันต้องมีหลักเกณฑ์อันนี้มันถึงมองคนได้ทะลุปรุโปร่งไป ไม่ใช่ มองคนแล้ว “ประชาธิปไตยๆ” จะวัดกันเลย ควักมาคนละ ๕ บาทเท่ากัน

คนเราจิตใจมันสูงส่งนะ เขาไม่ให้ ๕ บาทหรือ เขาจะให้ ๕๐๐ ใ้คนที่จิตใจมันคับ แคบ ๕ บาท ๕ บาทนี้ไว้ซื้อยาคุณทีให้ลูก มันไม่ให้ ประชาธิปไตยไป จะวัดกันเท่านั้นไง แต่ถ้า เป็นจิตใจ จิตใจของคน จิตใจมันกว้างขวาง จิตใจสูงต่ำมันแตกต่างกันนะ ถ้าแตกต่างกัน เห็น ไหม

ถ้าเรามีหลักเกณฑ์อย่างนี้ เราวัดใจของคน ดูใจของคน มันจะเข้าใจใจ เอะ! ถ้าจิตใจ มันยังแห้งแล้งอยู่นะ มันควักบาทเดียว ใ้โห! มันก็สุดยอดแล้วนะ กว่ามันจะควักได้ ใ้โห! บาท เดียวควักออกมาแล้วมันยังกำแล้วกำอีก มันยังไม่ให้เลย พูดอย่างไรให้มันคลายมือออก บาท นั้นได้มาก็สุดยอด นี่ใจของคนไง เพราะอะไร เพราะเขาทำใจไม่ได้ไง เขาทำใจไม่ได้

นี่ใจเป็นใหญ่ ใจเป็นประธาน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามองที่นั่น นี่เราพูดถึง พื้นฐานของมนุษย์ พูดถึงเรื่องของหัวใจ อำนาจวาสนาของคน ใจอ่อนแอ ใจเข้มแข็ง

เวลาใจเข้มแข็งนะ อย่างเช่นหลวงตาเวลาท่านบวชแล้วท่านศึกษาก่อน ท่านอยากให้มี ความรู้ก่อน เพราะท่านมีอำนาจวาสนาของท่าน ท่านต้องเป็นตัวของท่านเองก่อน พอตัวท่าน เองเสร็จแล้ว เรียนจบเป็นมหา แล้วท่านมุ่งเป้าไว้เลยว่าถ้าท่านจะปฏิบัติต้องไปหาหลวงปู่มัน อย่างเดียว

แล้วเวลาไปพักที่ท่าบ่อ ที่หนองคายนั้นนะ ท่านบอกว่าไปพักที่นั่น มีหลวงปู่อยู่ที่นี่ หลวงปู่ หลวงปู่กว่าก็เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน ท่านก็อุปัฏฐากหลวงปู่ หลวงปู่กว่า แล้วหลวงปู่กว่าท่านจะให้อยู่กับท่าน แต่ท่านบักแล้วว่าท่านจะต้องไปหาหลวงปู่มัน แล้วเขาก็รำลือว่า ใ้โฮ! ดุมาก ๆ บังเอิญพระที่มาก็มาแวะหาท่านนั่นละ บอกว่ามาจากวัดหนองผือ “อู้ฮู! ท่านดุมากนะ ท่านดุมากนะ”

ท่านคิดเลย ดูขนาดไหนก็จะไป ใ้คำว่า “ดูๆ” นี่เป็นคำรำลือของสังคม ถ้ามันดูจริงไม่จริง เราต้องไปประสบการณ์ไปพบเอง แล้วท่านก็บากบั่นขึ้นไปหาหลวงปู่มัน วันแรกเข้าไปก็เจอจริงๆ เจอจริงเลย “ผมๆๆ” กระเด็นเลย แต่ท่านบอกว่าเป็นบวก ยิ่งพูดอย่างไร เพราะอะไร เพราะคำพูดอย่างนั้นนะมันมีเหตุมีผล มันเข้าถึงหัวใจ

นี่เราบอก คนที่จิตใจเข้มแข็ง คนที่มีเป้าหมาย เขาชวนชวาย เขาแสวงหา เขาต้องการครูบาอาจารย์ของเราจะ ไปหาหลวงปู่มัน หลวงปู่มันท่านเทศน์สั่งสอนอบรมไว้กัวัน แล้วท่านให้อยู่ข้างๆ ท่านไม่ให้อยู่กับท่าน ถ้าอยู่กับท่านมีสององค์สามองค์เท่านั้นนะ

เราอยู่กับหลวงปู่เจี๊ยะ หลวงปู่เจี๊ยะบอกเลย หลวงปู่เจี๊ยะอุปัฏฐากหลวงปู่มันอยู่หลายปีไป บอกสมัยท่านอยู่กับหลวงปู่มันก็มีเฉพาะตัวท่านกับหลวงปู่มันเท่านั้นนะอยู่ในป่า อยู่กันองค์สององค์เท่านั้นนะ ท่านไม่ให้ใครเข้ามาคลุกคลี ไม่ให้ใครเข้ามาอยู่ใกล้หรือ

เวลาจะเข้ามา ท่านจะแนะวิธีการ ท่านจะบอกวิธีการ แล้วให้ออกไปปฏิบัติตรงนั้นๆ อยู่บริเวณรอบๆ เวลามีปัญหาจะเข้าไปหาท่านได้ทันที นี่เวลาคนที่ชวนชวายเขาชวนชวายกันขนาดนั้น

แต่ใ้คนที่อยู่ทั่วไป “ไม่เห็นมีพระมาโปรดเลย อยากรูปฏิบัติเต็มที่เลย ไม่เห็นมีใครสั่งสอนเสียที” มันจะรอใ้คนไปสอนมันที่บ้านนะ นี่จิตใจของคนมันแตกต่างกันใ้ ถ้าจิตใจของคนแตกต่างกัน

นี่เอาพวกนี้เป็นมาตรฐานก่อน แล้วถึงจะเข้ามาคำถามไง เพราะถ้าบอกว่า พอเราตอบ ปัญหาปั๊บ มันจบๆๆ ไป มันบอกว่า ทำไมหลวงพ่อก็มีมุมนองอย่างนั้น ทำไมสังคมมีมุมนองอย่างนี้

คำว่า “มุมนอง” มุมนองก็นี้ไง จริตนิสัยของคนไง อำนาจวาสนาของคนไง แล้วคนมันมีความรู้สึกนึกคิดอย่างไรไง แล้วเวลาเราคนที่คับแคบ เราก็พยายามทำให้จิตใจเขาเปิดกว้างออกมา อันนี้ก็ถือว่าประสบความสำเร็จแล้ว

ถ้าเขาไม่เปิดใจเลย ให้เขาเปิดใจก็นับว่าสุดยอดแล้ว ใจคนที่เปิดใจอยู่แล้ว เปิดใจแล้วให้ชวนชวาย ให้ประโยชน์ของตน แล้วคนที่พยายามปฏิบัติ คนที่ชวนชวายอยู่แล้ว เขาปฏิบัติขึ้นมาก็ต้องให้เขาปฏิบัติถูกต้องดีงาม ปฏิบัติแล้วให้เป็นสัมมาทิฐิ ให้มันเกิดมรรคเกิดผลขึ้นมาในใจ

แล้วถ้ามันยังไม่เกิด ไม่เกิดก็พยายามฝึกหัดเขาๆ ฝึกหัดเขาให้เขาพัฒนาใจเขา การฝึกหัด จริตนิสัยของใจๆ อำนาจวาสนามันมาจากไหน มันก็มาจากการประพฤติปฏิบัติ มันมาจากการฝึกหัดนะ

การทำบุญกุศล สิ่งใดที่มีบุญกุศลสูงสุดคือการภาวนานี้ไง เพราะทาน ศีล ภาวนา จะมีอำนาจวาสนาขนาดไหน ทำบุญกุศลมากน้อยขนาดไหน ถึงที่สุดจะพ้นจากทุกข์ต้องภาวนาอย่างเดียว เพราะภาวนานี้เป็นภาวนามยปัญญา ภาวนามยปัญญาเป็นมรรค ถ้ามันไม่มีมรรค มันจะเกิดผลไม่ได้ เหตุและปัจจัย ต้องมีเหตุของมัน มันถึงจะเป็นไปได้

ฉะนั้น เวลาจะสั่งสอนคนมันก็ต้องสั่งสอนแบบนี้ ตั้งแต่พื้นฐานขึ้นมาให้พัฒนาขึ้นมา ให้เขาเปิดใจเขาขึ้นมา เปิดใจแล้วให้เขาเข้มแข็งขึ้นมา เข้มแข็งแล้วให้เขาทำให้ถูกต้องดีงาม ถูกต้องดีงามแล้วให้ปฏิบัติขึ้นมา ให้เขามีอำนาจวาสนา

ถ้าไม่มีอำนาจวาสนา หัวใจมันไม่เปิด หัวใจไม่เปิด มันเกิดมรรคเกิดผลไม่ได้ ของมันปิดอยู่เนี่ย คนนอนหลับ ไปพูดกรอกหูมันขนาดไหนมันก็นอนหลับอยู่นั่นแหละ มันไม่รู้อะไรกับเรา

หรรอก ต้องปลุกให้มันตื่นขึ้นมาก่อน พอตื่นขึ้นมาแล้ว พุดกับมัน มันฟังไหม ถ้าไม่ฟังค่อยหาเหตุ
หาผล นี่พุดถึงจะชักนำคนใจ ถ้าจะชักนำคน

เพราะเวลาไม่ชักนำคนอย่างนี้ เวลาเราคุยกันเราก็คุยกันเป็นธรรมะ คุยกันเป็น
วิทยาศาสตร์ “ต้องอย่างนั้นๆ” เขาไม่ฟังหรรอก ถ้าเขาฟังเขาก็ฟัง แต่ไม่ได้ยินนะ คุยกันเถอะ
สอนไปเถอะ มันฟัง แต่มันไม่รู้เรื่อง ฟัง แต่ไม่ได้ยิน ฟัง แต่ไม่ทำ ฟังพอดผ่านๆ ไป มันไม่เอาจริง
หรรอก

แต่ถ้าเป็นของจริงนะ ครูพักลักจำ ครูบาอาจารย์จะพุดอย่างไรก็แล้วแต่ มันเก็บหมด
นะ เวลาหลวงตาท่านอยู่กับหลวงปู่มัน หลวงปู่มันท่านจะพุดที่เล่นที่จริง แต่เราไม่เคยเล่นเลย
จริงตลอด อัดเทปไว้เลย

ท่านจะพุดที่เล่นที่จริงนะ เพราะเวลาสั่งสอน เตียวก็เข้มข้น พอสั่งสอนเข้มข้นไปแล้ว
ท่านก็พุดที่เล่น ที่เล่นก็ธรรมะทั้งนั้นนะ ที่เล่นคือพุดแบบเป็นพื้นฐาน แต่คนที่ปัญญาจับได้
ทั้งนั้นเลย เป็นประโยชน์หมด นี่ไง ท่านจะพุดที่เล่นที่จริง แต่เราจริงตลอด ไม่มีเล่น จริงตลอด นี่
หัวใจของคนที่เข้มแข็ง หัวใจคนที่จะได้ประพฤติปฏิบัติ ถ้าความเป็นจริงใจ

ฉะนั้น ถ้าเป็นอย่างนี้แล้ว เวลาเราจะเจรจา เราจะชักนำใคร มันต้องมองตรงนี้ด้วย
มองที่ว่าเขามีอำนาจวาสนามากน้อยแค่ไหน ถ้ามีอำนาจวาสนา ครูบาอาจารย์ของเราจะ เวลา
ท่านพุด ท่านพุดธรรมดาดี ใ้คนฟังมันฟังแล้วมันดูดีดี

เวลาหลวงตาท่านจะกลับไปอยู่ที่วัดหนองผือ ท่านบอกว่ามีชาวบ้านมาบอกว่า สมัยที่
หลวงปู่มันอยู่ ชาวบ้านเขาอบอุ่นมากเลย แล้วเขาก็ใส่บาตร อุปัฏฐากดูแลพระสงฆ์ พอหลวงปู่
มันท่านเสียชีวิตไป วัดร้างหมดเลย

ท่านฟังแล้วท่านไม่พุดสักคำ หลวงตาท่านบอกท่านไม่ได้พุดตอบได้อะไรเขาเลยนะ
เขาพุดของเขาไป ท่านก็นั่งฟังเฉย พอเขากลับไปแล้วนะ หลวงตาท่านก็สั่งอาจารย์เพ็งใจ เป็น
สามเณร “เก็บของ ไปวัดหนองผือ ไปจำพรรษาที่วัดหนองผือ”

นั่นนะ ท่านไม่ได้พูดได้ตอบเขาสักคำ ท่านฟังเฉยๆ นั่งฟังเฉยๆ นะ แต่ธรรมในใจของท่านมันสะท้อนนะ เขามีบุญคุณนะ เพราะมันไม่มีตลาด มันเป็นหมู่บ้านในบ้านป่า หมู่บ้านในบ้านป่าเขาต้องทำอะไรเถนา เขาต้องหาเองมันถึงจะมี ไม่มีสิทธิไปซื้อขายแลกเปลี่ยน แล้วพระ ๔๐-๕๐ องค์เขาเลี้ยงดูได้ นี่คิดถึงน้ำใจของเขา กลับไปปลอบใจเขา

นี่เวลาฟัง หัวใจของคนเวลามันคิดเป็น เห็นใหม่ ท่านไม่ได้ได้ตอบอะไรเลย ท่านฟังเฉยๆ นั่งฟังเฉยๆ เลย แต่มันสะท้อนใจ พอจบแล้วท่านสั่งให้เก็บของไปเลย ไปปลอบใจเขา ไปเพื่อความอบอุ่นของเขา

ถ้าหัวใจของคนถ้ามันแสวงหา มันเป็นความดีนะ พูดสิ่งใดแล้วมันเป็นเหตุเป็นผล แล้วมันสะท้อนใจท่านถ้ามันเป็นธรรม แต่ถ้ามันไม่เป็นธรรมนะ น้ำรดหัวตอ พูดไปเถอะ พูดขนาดไหนก็ไม่มี ความหมาย แล้วไม่มีประโยชน์อะไรด้วย

ฉะนั้น ครูบาอาจารย์ท่านถึงเป็นจริงอย่างนี้ นี่ถ้ามองคนต้องมองอย่างนี้ก่อน ถ้ามองอย่างนี้แล้วก็ย้อนกลับมา ย้อนกลับมาที่ว่า “ลูกขอรบกวนถามหลวงพ่อกว่า รู้จักพระองค์หนึ่งตั้งแต่ท่านบวชเณร เป็นเพื่อนกับลูกชาย เขาจะแสวงหาสัพปายะ แล้วท่านถามถึงว่าจะให้พามาที่วัดหลวงพ่อก”

เราจะบอกว่า ที่เขาอยู่ที่วัดที่ปฏิบัติแล้วมันก็ดีขึ้นมาแล้ว ถ้าเขาปฏิบัติแล้วนะ ตอนนี้นี่หนังสือก็มี ต่างๆ ก็มี เขาก็ฟังของเขาเอง เราไม่ใช่รังเกียจว่าเป็นธรรมยุต มหานิกายหรือก เพราะวัดเราเคยมีพระมหานิกายมาจำพรรษาด้วย แต่สุดท้ายแล้วพอออกพรรษาแล้วเขาก็ไปแล้วมันจะเป็นบวกมันกลับเป็นลบกต่างหาก เขาบอกว่า มาอยู่ที่นี้ นู่นก็ไม่ดี นี่ก็ไม่ดี ไม่ดีสักอย่างหนึ่ง

แต่เขาไม่ได้เห็นเลยว่าเขาให้โอกาสตัวเองได้อยู่ บุญกุศลมหาศาลแล้ว เขาให้อยู่ด้วย เขาให้โอกาสทั้งนั้นนะ เวลาคนจะคิดได้นะ คิดได้เขาจะเห็นบุญคุณ ถ้าคิดไม่ได้นะ มันจะเป็นลบหมดแหละ แล้วมันจะพูดออกไปมากไม่ดี นี่หน้าไม้ค์ ถ้าหลังไม้ค์นี้ ไอ้โฮ! มหาศาล

ฉะนั้น พระมหานิกายเคยมาจำพรรษาที่นี่ เราก็ให้จำพรรษาเพราะว่าเขาชวนชวายเป็นมาก แต่สุดท้ายแล้วนะ มันไม่เป็นบวก เป็นลบไปหมดเลย เป็นลบทั้งนั้นนะ เพราะว่าเขามองว่ามันเป็นทิวภูมิมานะไปหมด เขาไม่ได้มองว่าเป็นธรรมเลย

แต่ถ้ามันเป็นธรรมนะ ถ้าเป็นธรรม หลวงปู่มันเวลาท่านฝึก หลวงตาท่านพูดถึงท่านเจ้าคุณอะไรที่ทางเขาใหญ่ ท่านบอกว่ามหานิกายทั้งนั้นนะ มหานิกายลูกศิษย์หลวงปู่มันนะ ท่านไม่ให้ญาติติดด้วย แล้วท่านฝึกหัดขึ้นมาจนมีคุณธรรมด้วย แล้วมีคุณธรรม ท่านอยู่ในวัดของท่าน ท่านไม่แสดงตัวเลย ใครอยากได้ความจริงต้องไปหาท่าน

นี่ก็เหมือนกัน จะเป็นธรรมยุต มหานิกาย หลวงปู่มันท่านบอกมันเป็นแค่ชื่อ พระมหานิกายที่เป็นพระฝ่ายปฏิบัติ พระปฏิบัติดีปฏิบัติชอบเยอะเยอะไป ถ้าเป็นมหานิกาย ถ้ามันเป็นจริงมันก็แสวงหาดี คนที่อยากได้ความจริงเขาแสวงหาของเขา แสวงหาครูบาอาจารย์ที่ดี

เพราะว่าธรรมและวินัยมันจะรู้ได้ต่อเมื่ออยู่ด้วยกัน ศิลนี้รู้ได้ตอนอยู่ด้วยกันเลย คนอยู่ด้วยกันจะรู้เลยว่าคนถูกหรือผิด แล้วคนจะรู้ได้ ธรรมะนี่รู้ได้ตอนพูดนี่ อ้าปากขึ้นมา คนโง่มันปล่อยไก่หาร้อยคอก ปล่อยไก่แล้วปล่อยไก่อีกไง

แต่ถ้าเป็นความจริงๆ ความจริงเถียงไม่ขึ้น ความจริงคือกิเลสมันเถียงไม่ได้ ความจริงที่มันทิ่มเข้าไปในหัวใจของคน นี่ถ้าเป็นความจริงนะ ธรรมจะรู้ได้ต่อเมื่อเทศนาว่าการ ธรรมจะรู้ได้ต่อเมื่อพูดนี่

ศีล ศิลจะรู้ได้ต่อเมื่ออยู่ด้วยกัน คนอยู่ด้วยกันรู้หมดนะ อยู่ด้วยกันเป็นปี ๕ ปี ๑๐ ปีจะรู้ว่าศีลมันขาดตกบกพร่องหรือไม่ ถ้าศีลมันขาดตกบกพร่อง มันก็จะแยกเป็นหมู่เป็นคณะแล้ว เพราะมีความรังเกียจต่อกัน แต่ถ้าศีลมันเสมอกัน ศีลมันเท่ากัน นี่สัปปายะ ๔ ทิวภูมิเสมอกัน ความเห็นเสมอกัน นี่เป็นสัปปายะ นี่สิ่งที่แสวงหานะ

ฉะนั้น ถ้าเขาแสวงหา บอกว่าแสวงหาที่เป็นสัปปายะ จะมาวัดหลวงพ่อ

ไอ้โฮ! หลวงพ่ออยู่บนยอดไม้ ความเห็นอยู่บนยอดไม้ ไอ้พวกเรายู่โคนต้นไม้ มันเข้ากันไม่ได้ ถ้าเข้ากันไม่ได้ มันก็ต้องดูจิตนิสัย

เวลาไปวัดไหนก็แล้วแต่ ถ้าอยู่ถึง ๖ ราตรี ราตรีที่ ๗ ถ้าไม่ขอนิสัยก็ต้องเก็บของไป นี่ใจองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเปิดกว้างนะ เรียบง่ายมาก พระพุทธศาสนานี้เรียบง่าย เวลาเทศนาว่าการเข้าไปที่มดากิเลสทั้งนั้นนะ แล้วถ้ามีสติมีปัญญาหาวิธีการที่เราฝึกหัดภาวนาเพื่อชำระล้างมัน ถ้าชำระล้างได้ นั่นประโยชน์แค่นั้นนะ ประโยชน์จริงๆ ประโยชน์อยู่ตรงนั้น ประโยชน์อยู่ตรงการชำระล้างกิเลส พยายามกำจัดกิเลส

ไม่ใช่ว่าพอกพูนกิเลส ต้องสะสมกิเลส ไปปฏิบัติที่ไหนนะ ไอ้อ่า หลวงตาท่านบอกพระขุนนาง กลัวเขาจะไม่รู้ว่าตัวเองมีอำนาจวาสนา อยากจะเป็นขุนนาง ไปไหนต้องมีคนล้อมหน้าล้อมหลัง มันจะบ้ากันไปหมดแล้ว แต่ความจริงมันไม่เป็นอย่างนั้นหรอก

นี่พูดถึงว่า จะพาไปวัดหลวงพ่อ เป็นสัปปายะ

ภาษาเรา ทำที่นั่นแหละ ปฏิบัติที่นั่นแหละ ถ้ามันปฏิบัติที่นั่น ความเป็นสัปปายะ เพราะเขาเป็นมหานิกาย วัดหลวงพ่อเป็นธรรมยุต ก็เลยไม่กล้าพามาหาหลวงพ่อ

เราไปทุกซัไปยาก เราทำคุณงามความดีของเรา เราส่งเสริม เราตัดบาตร เราส่งเสริมผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ถ้าเขาทำได้ดีก็สาธุ ถ้าเขาทำของเขาโดยความเป็นจริง ถ้าความเป็นจริงมันชวนชวายเป็น มันชวนชวายเป็นของมันเองนะ

ธรรมยุต มหานิกาย มันเป็นแค่ชื่อ แค่ชื่อจริงๆ แต่เวลาแค่ชื่อ ภูมิฐานะที่จะรังเกียจกันไม่มี แต่นานาสังวาส พอนานาสังวาสขึ้นมา เวลาลงสังฆกรรมมันก็ต้องทำตามนั้น

พระที่มาอยู่กับเราเวลาลงอุโบสถเขาก็อยู่ข้างนอก แล้วบอกบริสุทธ์เอา ต้องอยู่นอกหัดถบาส ไม่อย่างนั้นสังฆกรรมนั้นจะเป็นโมฆะ ถ้านานาสังวาส ลงอุโบสถสังฆกรรมร่วมกันไม่ได้ นานาสังวาสจะทำสามัคคีธรรมด้วยกันไม่ได้

ฉะนั้น เวลาไม่ได้ขึ้นมา เวลาฉันก็ฉันบาตรใครบาตรมัน เวลาทำต่างๆ ก็ดูแลกันไป ดูแลกันไปตามธรรมตามวินัย ทุกคนถือธรรมและวินัย ทุกคนถือตามกฎหมาย แล้วปฏิบัติตนตามกฎหมาย ปฏิบัติตนตามศีลธรรมนั้น ต่างคนต่างปฏิบัติ เพราะเวลาปฏิบัติมันเป็นเอกเทศ มันเป็นเรื่องส่วนตัวของตน ส่วนตัวของตนนะ

เรามีครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์เป็นผู้อบรมสั่งสอน เวลาประพฤติปฏิบัติก็ประพฤติปฏิบัติในใจของตน ปฏิบัติของตน ทำใจของตนให้ผ่องแผ้ว ทำใจของตนๆ ไปหาครูบาอาจารย์ก็ ทำใจของตน อยู่ที่ไหนก็ต้องทำใจของตน แต่ทำใจของตนแล้ว ถ้ามีครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์จะชี้หน้า

ฉะนั้น สิ่งที่ว่ามันจะไปจะมา ให้เราเป็นคนวินิจฉัยใจ ให้เมตตาหลงพ้อตอบด้วย ด้วย

กรณีนี้ถ้าพูดไปก่อนมันเป็นการเรื่องออเซาะออเลาะ เราพูดอย่างนี้เลยนะ เป็นการออเซาะ เป็นการขอสิทธิ

เราอยู่ที่บ้านตาดเหมือนกัน มันมีนายตำรวจใหญ่ พลตำรวจตรีอะไรจำไม่ได้ พลตำรวจตรีอ้วนตึบเลยนะมาขอบวช เวลาขอบวชเสร็จแล้วบอกว่าจะเอาทส.มาด้วย ท่านบอกไม่รับ ไม่ให้บวช ไล่เลย ใ้ฉันเขาอยากบวช เขาศรัทธามาก อย่างนั้นบวช บวชก็ได้ บวชแล้วไม่ต้องเอาทส.มา คือบวชแล้วอยู่วัด

อ้วนตึบเลยนะ บวชแล้วบิณฑบาตเดินไม่ทันเขา ท่านก็เลยบอกจะให้บิณฑบาตในครัว พอบิณฑบาตในครัว อ้วนตึบเลย แล้วหลงตาท่านก็ดูเจตนาของเขา ดูความมุมนะของเขา เขามุมนะมากนะ เขาพยายามของเขามาก แล้วพอเขาพยายามของเขามาก พอเห็นว่าเขาพยายามสุดความสามารถแล้วเขาก็ยังทำของเขาไม่ค่อยสะดวก บวชแล้วนะ ท่านถึงอนุญาตให้ทส.มาช่วยดูแล

ไอ้ที่ว่าจะมาอยู่แล้วจะมาขออนุญาตนี่ ท่านไม่ให้เลย แต่ท่านดูความขยันหมั่นเพียร ความตั้งใจของเขา ความตั้งใจเจตนาของเขา ถ้าเขาทำเต็มที่ของเขาแล้ว เขาขาดตกบกพร่อง หรือเขาไม่สะดวก ท่านโอเคนะ ท่านอนุญาต

ไอ้นี้ก็เหมือนกัน เราเคยอยู่กับครูบาอาจารย์มาไง เ็งก็ต่อแข็งแข็ง เ็งก็ต้องจริงจังก่อนสิ แล้วทำแล้วถ้าไม่ได้ก็พูดมาเป็นขึ้นเป็นอันนะ ไอ้อย่างนี้มันขาดตกบกพร่อง ไอ้อย่างนี้มันมีความจำเป็น ถ้าจะขออย่างนี้ เอ! ถ้าคุยกันเป็นขึ้นเป็นอันนะมันได้

แต่ยังไม่ทันมาเลย จะบอกว่าจะปลุกคอนโด ๕ ชั้น ทุกอย่างต้องพร้อมหมด ถ้าไม่อย่างนั้นฉันไม่บวชนะ ถ้าฉันบวชแล้วต้องดูแลฉันเป็นพิเศษ...มึงไปชะ มึงไปหาวัดที่มึงพอใจ อยู่น

เราจะไปอยู่กับใครเราก็ต้องมองสิว่าเขาอยู่กับมาอย่างนั้น หลวงตาท่านพูดนะ ตอนที่ท่านมีชีวิตอยู่ เราอยู่กับท่าน ท่านบอกว่า ใครจะคอยเพ่งโทษหรือคอยจับผิดอะไรในวัดป่าบ้านตาด ท่านบอกท่านไม่สนใจ เพราะเราไม่ได้คิดขึ้นเอง ท่านบอกท่านไม่ได้อวดอุตริ ไม่ได้คิดขึ้นมาเอง ท่านดูแบบอย่างมาจากหลวงปู่มั่น

มันมีผู้ดำเนินการมา เราไม่ใช่มาคิดขึ้นมาเองว่าเราอยากจะทำนู่นทำนี่อวดใคร ไม่มีสิ่งที่เราทำๆ กันอยู่นี้มันมหัศจรรย์ตรงไหน มันมีมา ๒,๐๐๐ กว่าปีแล้ว มีตั้งแต่สมัยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ข้อวัตรมันมีอยู่ในพระไตรปิฎก แล้วคนมันละทิ้งกันไปเอง คนมันไม่ทำกันเอง แล้วหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านพาทำ แล้วเราก็ทำตามๆ กันมา

ใครคิดขึ้นมาเอง มันไม่มีหรอก มันไม่ได้อวดอุตริมาจากไหน ไม่ใช่มาโชว์เขาว่าฉันดีกว่าคนอื่นตรงไหน ทำเหมือนกัน มันถูกต้องวัตร มันทำ ทุกคนทำเหมือนกันหมดนะ แต่มันเป็นขุนนาง มันไม่ทำกันเอง แล้วถ้ามันทำขึ้นมามันจะทุกข์ยากตรงไหน ถ้ามันทุกข์ยากขึ้นมา มันอยู่มาได้อย่างไร ๒,๐๐๐ กว่าปีนะ

แล้วถ้าเขาทำแล้ว อย่างที่ว่าพลตำรวจตรีอะไรเราจำไม่ได้ อ้วนตุ๋นเลย ที่แรกมาบวช ขอทส.เลย ท่านไล่เลย พอท่านไล่ก็ยังไม่อยากบวช ทส.กลับไป บวชคนเดียว พอบวชคน

เดียวแล้วไปเดินบิณฑบาตไม่ไหว ท่านก็ให้บิณฑบาตในครัว พอบิณฑบาตในครัว มันเต็มที่แล้ว ท่านถึงให้คนมาช่วยเหลือ

ท่านก็พูด เราก็นั่งฟังอยู่นั่นนะ เราถึง เออ! ท่านวินิจฉัยอย่างนี้เนาะ ท่านบอกว่า “เขาก็เจตนาเต็มที่แล้ว เขาขวนขวายเต็มที่แล้ว แต่มันไม่ไหวจริงๆ เราก็อนุญาต แต่ถ้ายังไม่ได้ฝึกเลย ยังไม่ได้ทำอะไรเลย จะมาขอร้องขอนั้นไม่ได้ ยังไม่ทันทำอะไรเลย อย่างนั้นก็มานั่งชอกันอยู่นี้แหละ ไม่ต้องปฏิบัติ ขอเอาๆ”

ใ้นี้ก็เหมือนกัน ที่ว่าจะพาพระไปพระมา แล้วจะเป็นอย่างไร ไร้สาระ กติกาคือกติกา มันเป็นสาธารณะ ใครก็รู้ได้ ถ้าทำได้มันก็คือได้ ถ้าทำไม่ได้ก็คือไม่ได้ แล้วถ้าบอกว่าอยากจะทำแล้วไม่ได้ ไม่ได้นั้นก็ดูอีกเรื่องหนึ่ง ฉะนั้น นี่จบเลยข้อที่ ๑.

“๒. ตอนนี่ลูกชายอายุครบบวช แล้วเขาจะไปบวชวัดบ้าน”

กรณีนี้มันค่อยๆ ค่อยกันไง ถ้าอย่างที่ว่า มันมีนะ คนที่จิตใจเข้มแข็ง เขาก็อย่างที่เขาพูด พระแท้ พระเทียม ถ้าเจอที่ไหนที่มันถูกต้องดีงามก็อยากจะไปอยู่ที่นั่นเพื่อให้มันเป็นสายบุญ สายกรรม ให้มันมีวาสนาไป

อย่างเช่นหลวงตาท่านพูดไป โครงการช่วยชาติฯ ใครที่ร่วมมือกับท่าน ใครที่เห็นดีเห็นงามกับท่าน ท่านบอกว่ามันมีสายบุญสายกรรมร่วมกันมา สายบุญสายกรรมคือความเห็นมันใกล้ชิดกัน ความเห็นมันคล้ายตามกัน นี่ความเห็นใจ นี่มันสายบุญสายกรรม

คำว่า “สายบุญสายกรรม” ดุสิต เวลารธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก คนเราเข้ากันโดยธาตุ ท่านพูดเอง นี่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ บอกว่า ลูกศิษย์พระสารีบุตร ๕๐๐ เป็นปัญญาวิมุตติเหมือนพระสารีบุตร คือเข้ากันโดยธาตุ คือความชอบเสมอกัน ลูกศิษย์ของพระโมคคัลลานะนี้โดยฤทธิ์โดยเดช ผู้ที่มีฤทธิ์มีเดชชอบกัน นี้เขาเข้ากันโดยธาตุ ลูกศิษย์ของพระเทวทัต ๕๐๐ ลามกหมดเลย มันชอบลามก ชอบโกหกมดเท็จ นี่ไง มันเข้ากันโดยธาตุ นี่สายบุญสายกรรม

กรณีอย่างนี้ถ้าใครได้ศึกษาแล้วเขาก็ไม่อยากจะให้ลูกให้หลานเขาเข้าไปสายบุญสายกรรมที่ไม่ดีงาม เขาก็อยากจะตัด เหมือนหางเสือจะชักนำให้ลูกให้หลานเข้าไปในสายบุญสายกรรมที่ดีๆ ถ้ากรณีนี้เราก็คงเข้าใจได้ กรณีนี้

แต่ถ้ามันเป็นจริตนิสัย ความคิดของคน เอ็งจะคิดหางเสือขนาดไหนมันก็ไม่เข้ามา เรือมันหันหน้าออกไปตลอด คัดอย่างไรมันก็ไม่เข้ามาอย่างนี้ แต่ถ้าเขายังบวชยังเรียนอยู่มันก็เป็นประโยชน์นะ นี่พูดถึงเป็นประโยชน์ใจ แต่ถ้าบอกว่าจะให้เข้มข้นเลยนะ เอาเขามาติดคุก

หลวงตาพูดอีกแหละ เวลาท่านถามพวกพระนะ “เอ๊ะ! พวกท่านมาทำไมเนี่ย” บอก “ที่นี่มันยิ่งกว่าคุณนะ”

คุณมันยังมีวันออก คุณนี่มันแบบว่าธรรมวินัยมันมีขอบเขต แต่เราพอใจ เราเอากิเลสมาติดคุก แต่ตัวเราไม่ติดเพราะตัวเราชอบ แต่กิเลสมันต้องโดนติดคุก

นี่ก็เหมือนกัน ท่านบอกว่ามันเข้มข้นเหมือนติดคุกนะ แล้วทำไมติดคุกทำไมมันเต็มวัดเลยล่ะ คุณมีแต่คนอยากจะออก ใ้ันนี้คุณอะไรมีแต่คนอยากจะเข้า จะเข้าไปอยู่กับท่านใจ นี่พูดถึงถ้าคนมีเจตนาที่คนมันตั้งใจดีก็เป็นแบบนี้

ฉะนั้น แสดงว่า ลูกชาย มันเป็นจริตนิสัย ความเห็น ถ้าความเห็น คนมันเห็นอย่างนั้น มันก็อย่างนั้น ถ้าจะบวชวัดบ้านก็โอเค จะบวชที่ไหนก็โอเคทั้งนั้นนะ เราโอเคหมดนะ ขอให้เขาได้ทำคุณงามความดีให้เพิ่มอำนาจวาสนาบารมีของเขาให้ดีขึ้น

เราเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราก็ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันก็จริตนิสัยของคน คนชอบอย่างไร ชอบนุ่มนวล ชอบอ่อนหวาน ก็ยังดีนะ ถ้าชอบออเซาะฉอเลาะนี่เป็นเรื่องโลกๆ แล้ว แล้วถ้ามันชอบเข้มข้นชอบอะไร มันก็อยู่ที่คนชอบใจ ถ้าชอบอย่างนั้นก็ไปอย่างนั้น ถ้าไม่ถูกจริตนิสัยเรามันก็ไม่ดีทั้งนั้นนะ

อย่างเราพวกปฏิบัติ เราก็อยากหาครูบาอาจารย์ที่ถูกต้องดีงาม แล้วถูกต้องดีงาม เวลาครูบาอาจารย์เวลาท่านกระหน่ำมา ดูลิ เวลาหลวงตาท่านพูดถึงหลวงปู่มัน ก้าวใหม่ ก้าว ก้าวนะ แต่รัก ก้าว ก้าว แต่ไม่หนีไง ก้าวอะไร

ก้าวกิเลสเราไง ก้าวกิเลสเรามันพุ่งขึ้นมาไง ก้าวกิเลสเรามันจับจ้วงท่านไง ก้าวกิเลส เรามันหาแต่โทษไง ก้าว เพราะมีกิเลส เพราะความไม่รู้ ก้าวจะไปลบหลู่ท่าน ก้าวจะไปละเมิด ท่าน ก้าวจะทำความไม่ดีต่อท่าน ก้าว แต่เวลาท่านด่ามา ใ้อโฮ!

หลวงปู่เจี๊ยะกับหลวงตาท่านพูดเหมือนกัน เวลาเสียงท่านดังๆ ขึ้นมา “เฮ้ยๆ! พ้าร้อง เว้ย พ้าร้อง” คือท่านจะเทศน์แล้ว ชอบ แล้วหลวงตาท่านพูดนะ เวลาท่านเทศน์ขึ้นมา เหมือนกับเด็กอ่อน เด็กทารกได้ตีมีกินนม

เด็กทารกเวลาหิวกระหายมันอยากกินนมแม่นะ นี่ก็เหมือนกัน ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมัน อยากฟังธรรม อยากให้คนชี้แจง แล้วหลวงตาท่านอยู่กับหลวงปู่มัน ท่านอยู่มาด้วยความเคารพ รักนะ แล้วฟังเทศน์บ่อยๆ เข้ามันก็คุ้นเคยใจ วันไหนถ้าจะเทศน์ ท่านจะหาเรื่องประจำ ท่าน บอกท่านจะขึ้นไปทำข้าววัตรก่อน “นู่นเขาว่าอย่างนั้น เขาว่าอย่างนี้ เขาว่าอย่างนู้น” คือ พยายามจะพูดธรรมะที่มันแปร่งๆ คือพูดทิวฏฐิที่ผิดๆ แล้วเวลาพูด ถามท่าน ถามท่านก่อน เพราะท่านรู้ว่าวันไหนหลวงปู่มันจะประชุม จะขึ้นไปทำข้าววัตร “นี่เขาว่าอย่างนู้น เขาว่าอย่าง นี้”

ท่านก็รอฟัง ถ้าหลวงปู่มันยังไม่พูด ท่านก็ยังไม่ไปเรื่อยๆ นะ ถ้าหลวงปู่มันบอกว่า “ไม่ใช่!”

ท่านบอก เออ! ได้แล้ว ท่านก็กลับ แล้วเวลาประชุมท่านฟังเลย ใ้อโฮ!

คำว่า “ไม่ใช่” ก็ไปถามไว้ไง ถามคำถามที่มันผิดจากธรรมวินัยไง แล้วท่านอธิบายนะ ใ้อโฮ! น้ำไหลไฟดับเลยนะ ท่านบอกว่าถ้าวันไหนได้ไขก๊อก แหม! วันนั้นฟังแล้วมันชื่นใจ มันฟัง แล้วมันทะลุปรุโปร่งไป

ถ้าวันไหนไม่ไขก๊อก ท่านก็เทศน์อย่างนั้นแหละ ท่านก็เทศน์เครื่องบินตั้งแต่ขึ้น ตั้งแต่สมาธิ ปัญญาขึ้นไป มรรค ๔ ผล ๔ เลย ก็เทศน์ของท่านไป แต่เทศน์โดยประสบการณ์ความสัตย์จริงในใจของหลวงปู่มั่น

แต่ถ้าวันไหนได้ไขก๊อก มันมีแง่มีมุมไง มันมีแง่มีมุม มีเทคนิค เพราะคำว่า “ไข่หรือไม่ใช่” คือผิดกับถูกต้องอย่างไรเดี๋ยวลูกท่านอธิบายเอง ท่านบอกเลย ถ้าวันไหนมันจะมีการประชุม ท่านจะไปไขก๊อก คือแกล้งไปทำถามผิดๆ ถูกๆ คือจะไปทำให้ไปสะเทือนใจท่านให้ได้ ไปสะเทือนธรรมชาติอันนั้น แล้วให้ธรรมะนั้นฝนตกฟ้าร้องให้ครอบคลุมมา ให้ชุ่มชื้นในใจของเราไง นี่เวลาครูบาอาจารย์ท่านอยู่ด้วยความคุ้นเคย

พอความคุ้นเคย มันก็เหมือนกับในประวัติหลวงปู่มั่น อาจารย์ทองรัตน์ เวลาพระไปอยู่กับหลวงปู่มั่นอยากฟังเทศน์ ให้อาจารย์ทองรัตน์อาราธนาเทศน์ไป อาจารย์ทองรัตน์ก็ไปชกลมที่ได้ปฏิภาณ ฟุ่ดฟิดๆ เลย นั่นนะอาราธนาเทศน์ อาราธนาธรรม ไปทำอย่างนั้นนะ พอทำแล้วเดี๋ยวลูกท่าน ใส้โฮ! ไหลออกมาเป็นน้ำเป็นท่านั้นนะ แล้วคนฟังแล้ว ใส้โฮ! มันชื่นใจๆ เห็นไหมนี่ไง นี่คนแสวงหาใจ เวลาคนต้องการใจ ถ้าคนต้องการเขาต้องการอย่างนั้น เขาต้องการอย่างนั้น

แต่ถ้าคนมันจิตใจมันอ่อนแอมันก็ ใส้โฮ! อยากให้ใส้ๆ เอาผ้ามาปู “ภาวนาต้องอย่างนี้นะ แล้วเดี๋ยวลูกท่านจะได้ธรรมะอย่างนี้นะ” มันก็เป็นขุนนางกันไปหมดนะ แล้วภาษาเรานะ ศาสนาก็อ่อนแอ ทุกอย่างจะอ่อนแอไปหมดละ

หลวงตาท่านบอกว่า ศาสนาจะอยู่ในหัวใจของผู้ที่ฉลาด คนที่ฉลาดต้องมีสติสัมปชัญญะถึงจะรักษาศาสนาได้ ถ้ายังอ่อนแอ ยังอ้อเอะอ้อเอะกันอยู่ มันจะรักษาได้แต่กิเลส คุ่มครองได้แต่กิเลส เข้าสู่สัจธรรมไม่ได้ ถ้าเข้าสู่สัจธรรมได้มันต้องจริงจังเข้มแข็งเข้มขัน แล้วจะรักษาสัจธรรมอันนี้ได้ ถ้ารักษาสัจธรรมอันนี้ได้มันถึงเป็นประโยชน์ได้ มันต้องหัวใจเข้มแข็งนะ

ฉะนั้นบอกว่า คำถามของเขา เขาบอกว่าถามเรื่องพระ แล้วถามเรื่องพระแล้วมัน เกี่ยวพันมากับเราไง จะพาพระมาฝาก เขาเป็นมหานิกาย เราเป็นธรรมยุต แล้วลูกชายจะบวชที่ วัดสะตวงสบาย ไม่อยากมาบวชที่วัดหลวงพ่อ

ขอให้เขาทำคุณงามความดีเป็นขั้นๆ ขึ้นไป ให้ใจเขาพัฒนาขึ้นไป ดีกว่าเราควบคุม ไม่ได้ ดีกว่าคบเพื่อนพากันไปเสพยา พากันไปออกนอกกลุ่มนอทาง ให้คุ้มครองดูแล เรามีวาสนา แค่นี้ก็ยังดีกว่าปล่อยให้เหลวไหลไปกับโลก ถ้ามันมีวาสนาแค่นั้น

แต่ถ้าเขาจะจริงจัง เขาจะประพฤติปฏิบัติของเขา เขาจะต้องมีความพอใจของเขา เขาจะทำด้วยความมุมานะของเขา แล้วมันไม่สร้างผลกระทบทั้งพ่อทั้งแม่ ทั้งครูบาอาจารย์ที่วัด ทั้งสังคม ไม่กระทบกระเทือนไปหมดเลย แต่ถ้าทำอะไรแล้วมันมุมานะกันเกินไป กระทบกระเทือนกันไปหมด แล้วมีแต่ปัญหาไปทั้งนั้น

เอาแต่ความจริง เอาแต่ความสามารถของคนที่มีมันจะทำได้เพื่อเป็นบุญกุศลในใจของเขา มันก็เป็นความปรารถนาดีของพ่อแม่ก็เป็นอย่างนี้แหละ แต่พ่อแม่มันก็ต้องมีสติปัญญา อย่างที่เราพูดมาตั้งแต่ต้น การจะมองคนมันต้องมองที่วาสนาของคนก่อน ดูจริตนิสัยของเขา ดูความเป็นไปของเขา เขาได้มากได้น้อยแค่ไหนมันต้องมองมาตั้งแต่นั้น แล้วเราถึงจะชี้หน้าได้มาก ได้น้อย มันถึงจะไม่ใช่ผลกระทบกับใครทั้งสิ้น เอวัง